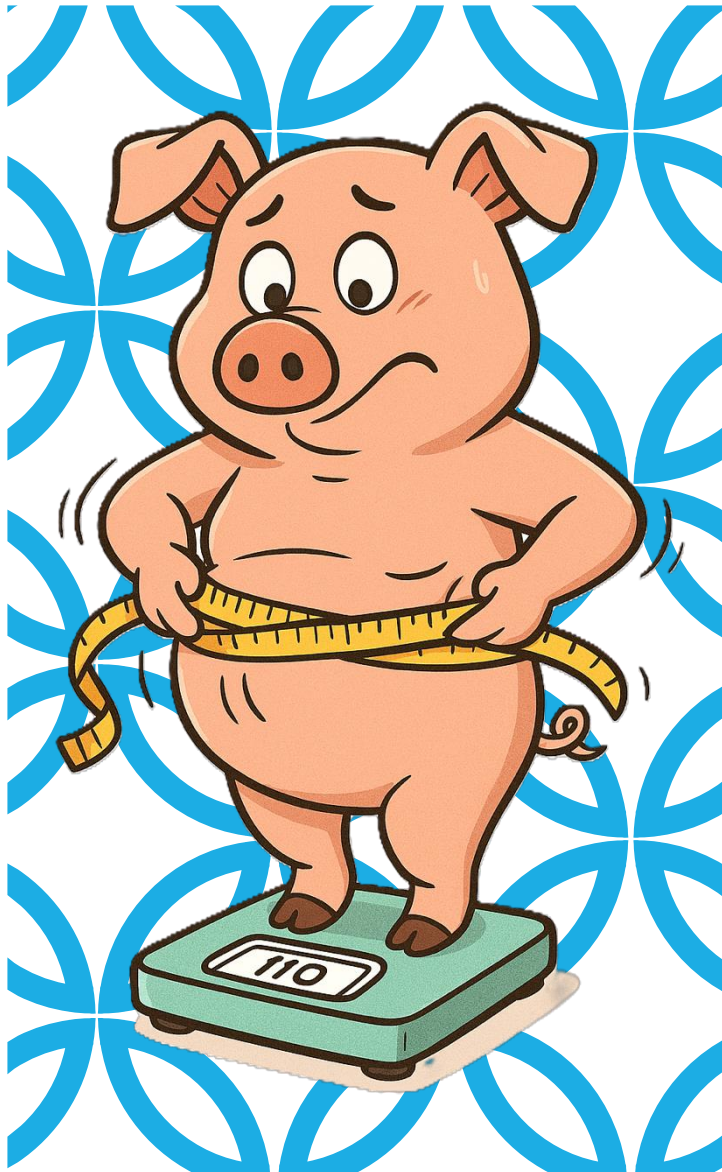
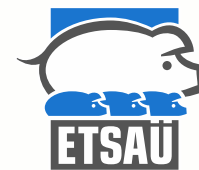

Kaasrahanud
Euroopa Liit

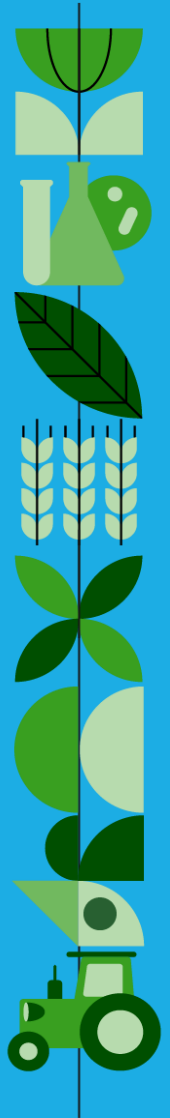
ETSAÜ FARMIDEST REALISEERITUD NUUMIKUTE LIHA- JA RÜMBAKVALITEET (01.01. - 31.10.2025)

Aarne Põldvere, ETSAÜ
Deivi Lomp, ETSAÜ
Alo Tänavots, EMÜ

EESTI
TÕUSIGADE
ARETUSÜHISTU

ESTONIAN PIG BREEDING ASSOCIATION

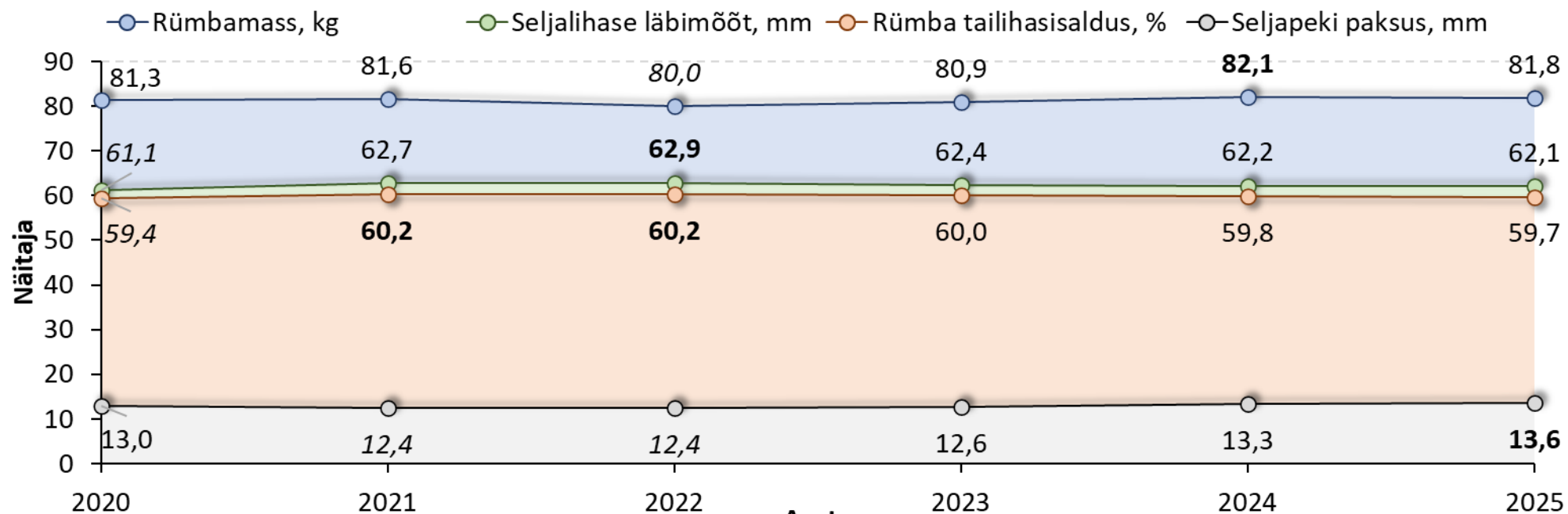
2025. A 10 KUUGA

- 129 342 rümba andmed 3-st lihatööstustest.
- 26 farmi 129 164 rümba andmed.
- 1254 rümpa 5-st farmist hinnati katseliselt.
- 1094 rümba 9 tõukombinatsiooni andmed.

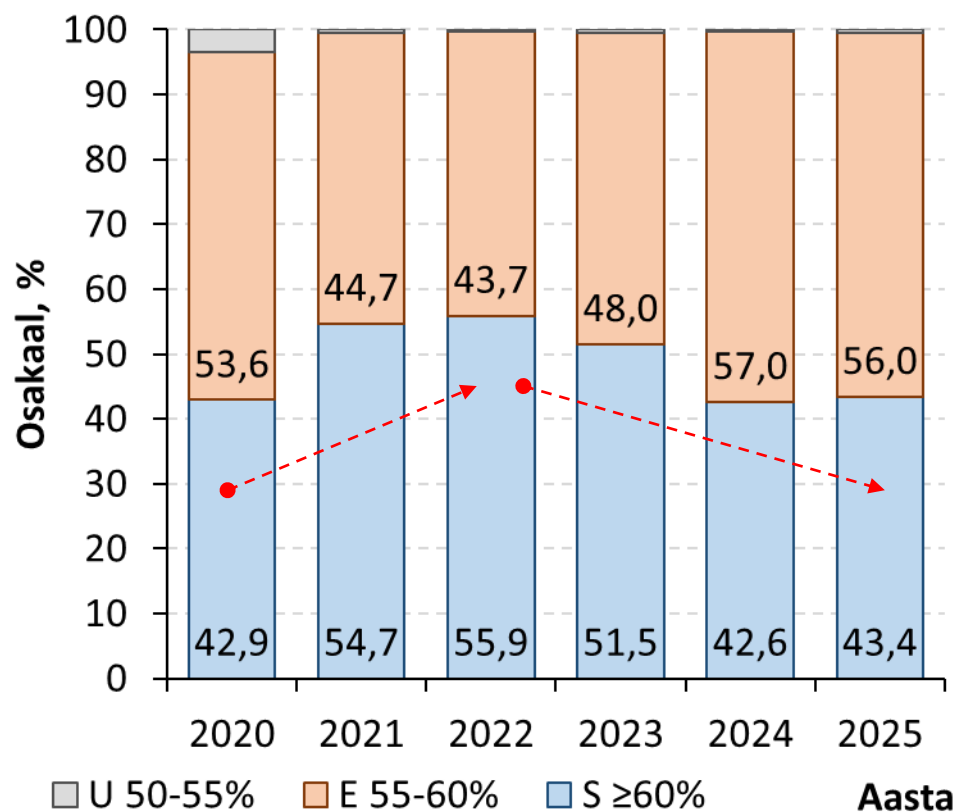
Foto: Alo Tänavots

REALISEERITUD SIGADE RÜMPADE LIHASUSE MUUTUSE DÜNAAMIKA

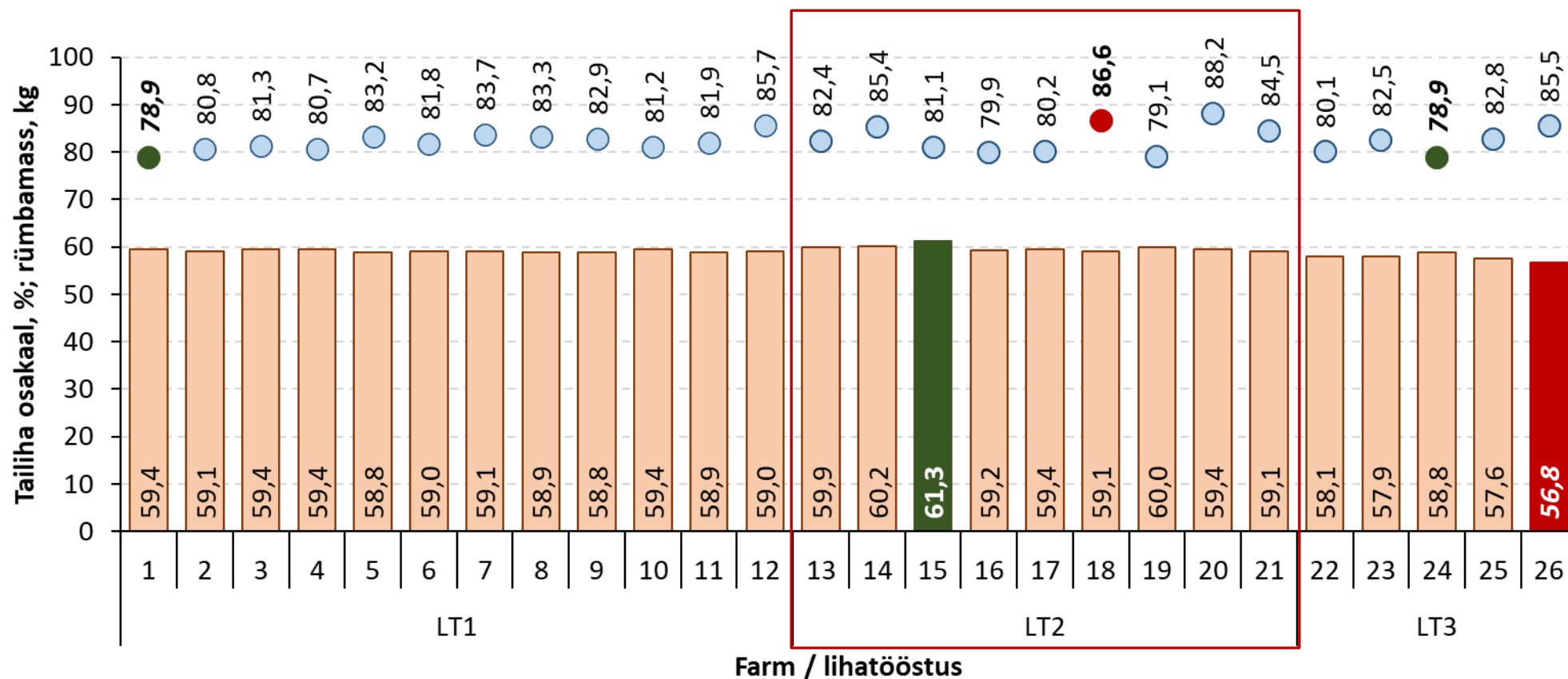
Rümpade arv: **2020** - 47 506, **2021** - 92 097, **2022** - 87 664,
2023 - 86 953, **2024** - 102 540, **2025** - 129 342

REALISEERITUD SIGADE RÜMPADE LIHASUSE MUUTUSE DÜNAAMIKA

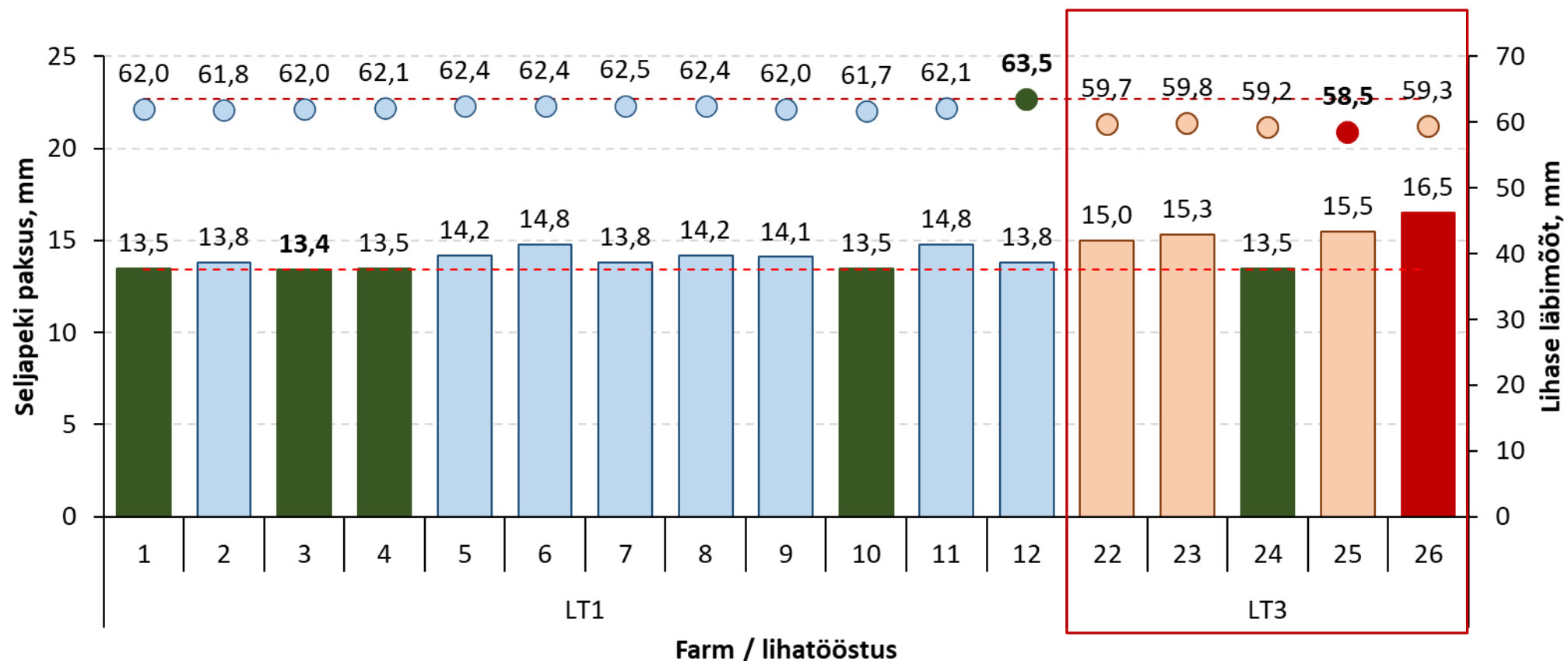

- S-klassi osakaal suurenes kuni 2022. aastani ja langes seejärel järjepidevalt
- 2024–2025 domineerib E-klass enam kui poole realiseeritud rümpadega
- S-klassi osakaal 2025. aastal on ligikaudu 43%
- U-klassi osakaal on kogu perioodi vältel marginaalne
- Kvaliteedinihe S-klassist E-klassi mõjutab otseselt tootjate tulukust

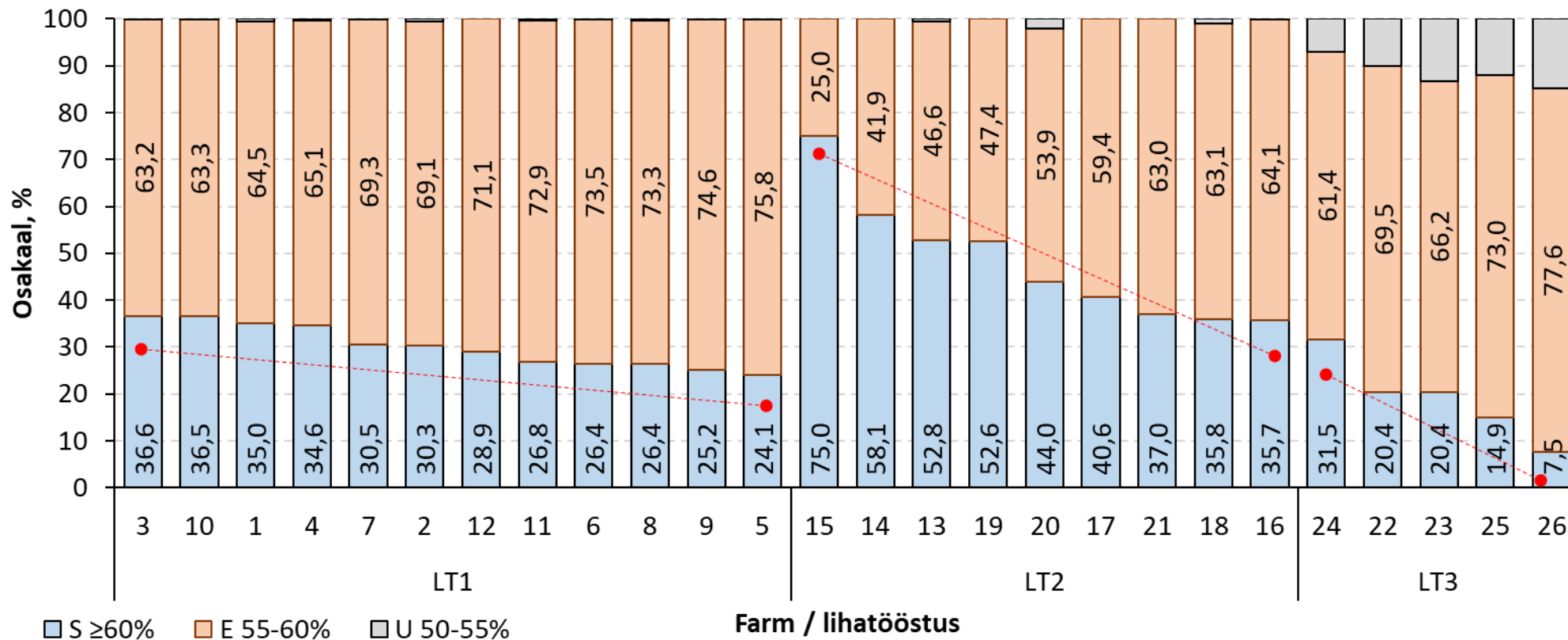
NUUMIKUTE RÜMPADE KVALITEEDINÄITAJAD FARMITI

NUUMIKUTE RÜMPADE KVALITEEDINÄITAJAD FARMITI

NUUMIKUTE RÜMPADE KVALITEEDINÄITAJAD FARMITI

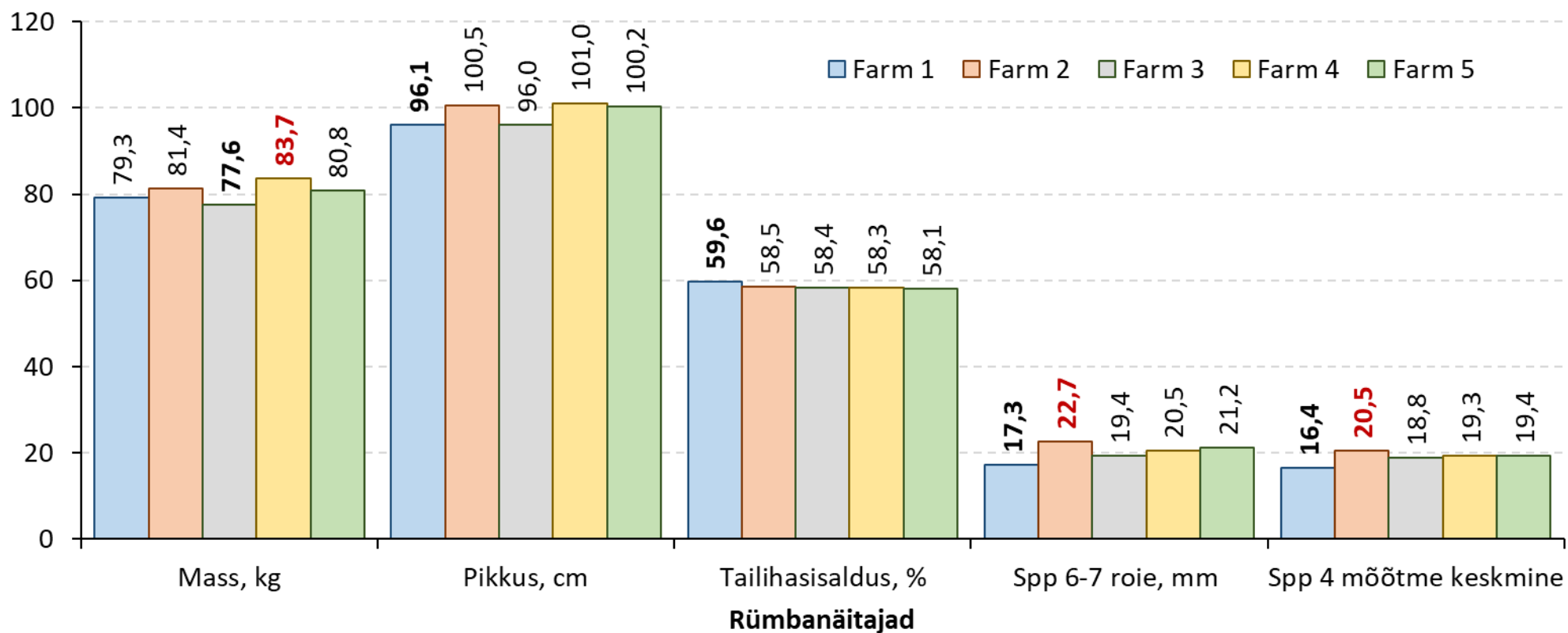

SEUROP-SÜSTEEMI UUENDAMINE

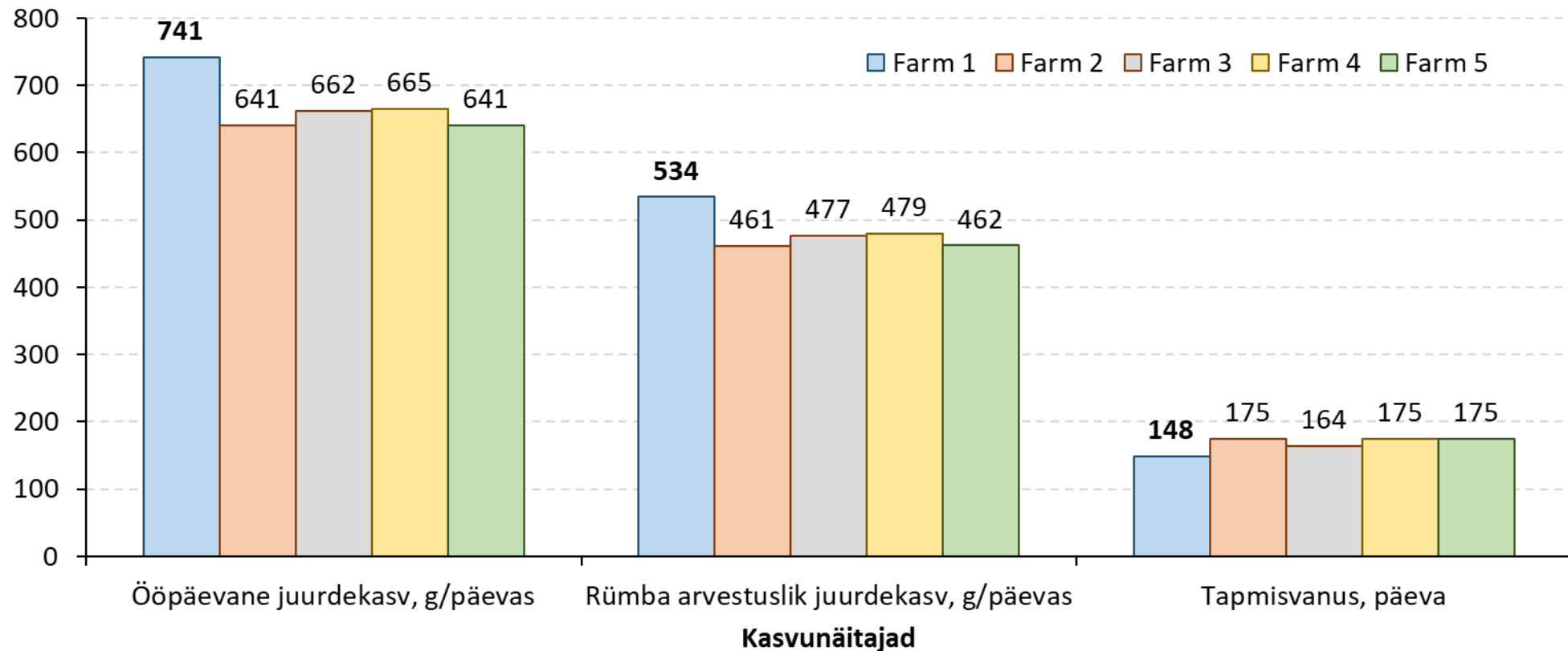
- Kehtiv UltraFOM 300-I põhinev searümpade klassifitseerimissüsteem on tehniliselt ja metoodiliselt vananenud.
- Eesti seapopulatsiooni geneetiline struktuur erineb oluliselt 1993. ja 2003. aasta dissektsioonikatsete ajast.
- Otsustati minna üle uuele tailihasisalduse määramise metoodikale, mille referentsiks on teiseldatav kompuutertomograafia (CT).
- Alustatud on EK-le esitatava Protokoll I koostamist Eesti seapopulatsiooni kirjeldamiseks.
- Uuendamise ettevalmistuses osalevad ETSAÜ, PTA, lihatööstused, seadmetootjad ja IFIP.
- Sigade Aafrika katk on ajutiselt pidurdanud katsete läbiviimist ja uue süsteemi rakendamist.

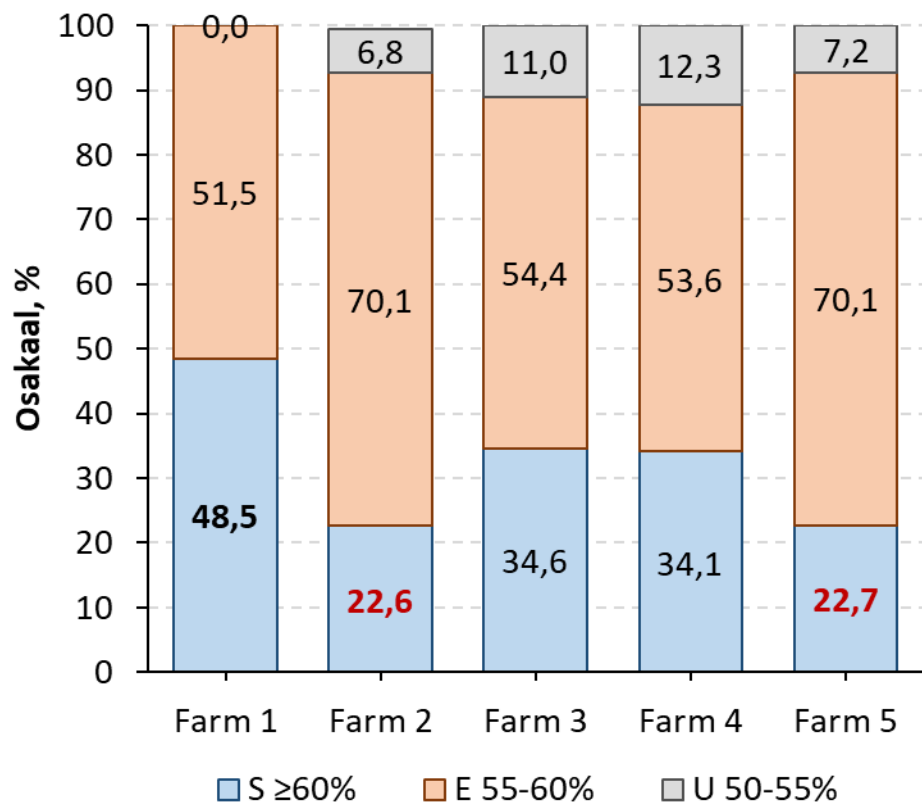
ETSAÜ KULDIJAAMA KULTIDE JÄRGLASTE RÜMPADE KVALITEEDINÄITAJAD FARMITI

ETSAÜ KULDIJAAMA KULTIDE JÄRGLASTE RÜMPADE KVALITEEDINÄITAJAD FARMITI

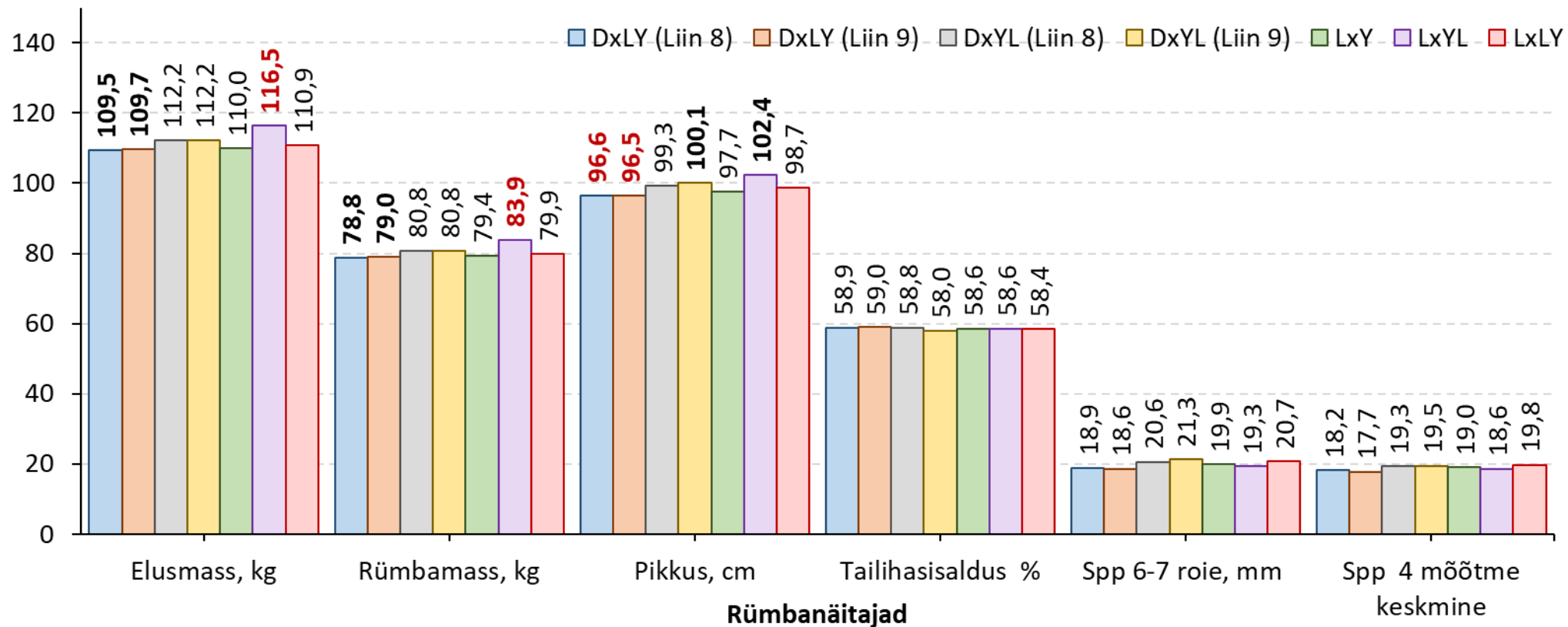

ETSAÜ KULDIJAAMA KULTIDE JÄRGLASTE RÜMPADE KVALITEEDINÄITAJAD FARMITI

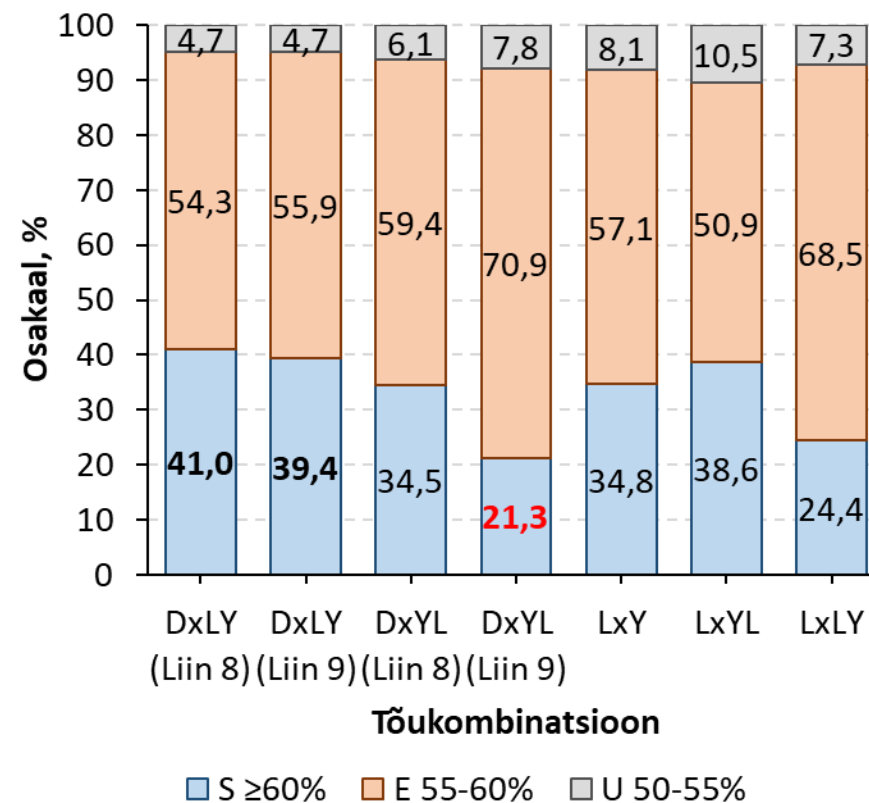
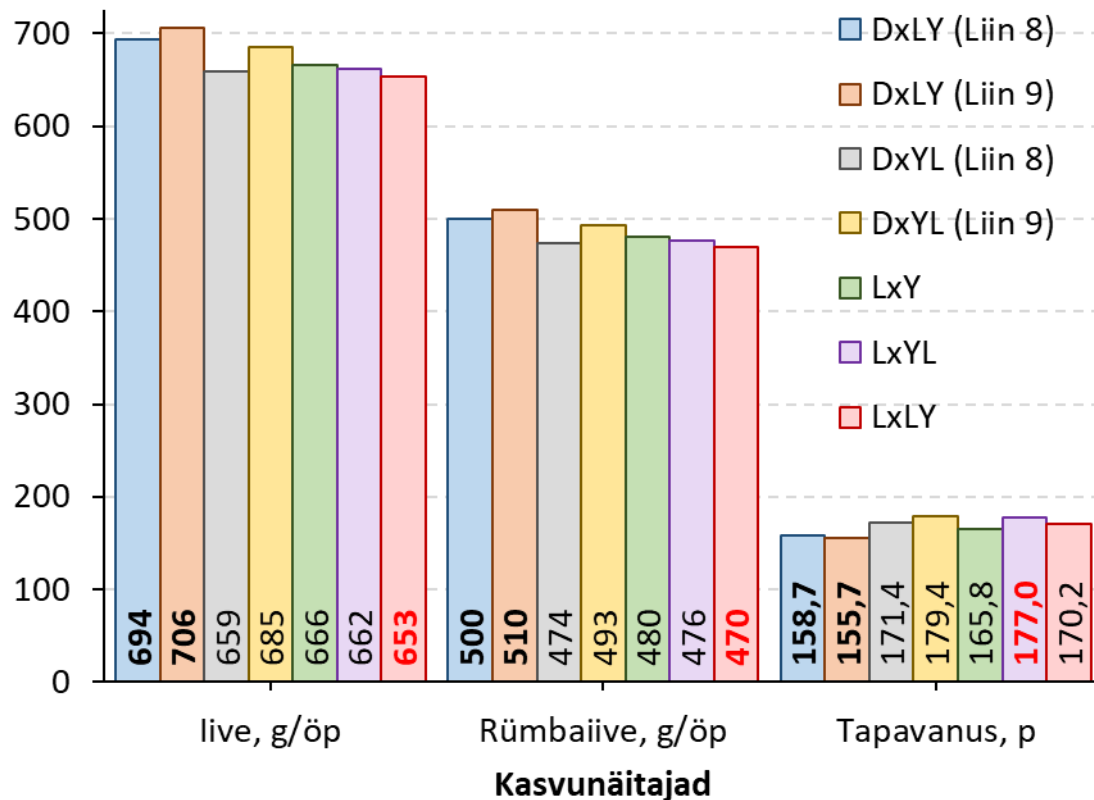

- Sama geneetika korral varieerub S-klassi osakaal farmiti 22–49%.
- Farm 1 saavutas kõrge S-klassi osakaalu.
- Pikem nuumiperiood suurendab E- ja U-klassi osakaalu.
- Madal S-klassi osakaal on seotud suurema rasvkatega, mitte geneetikaga.
- Realiseerimisaja täpne juhtimine on SEUROP-tulemuste võtmetegur.

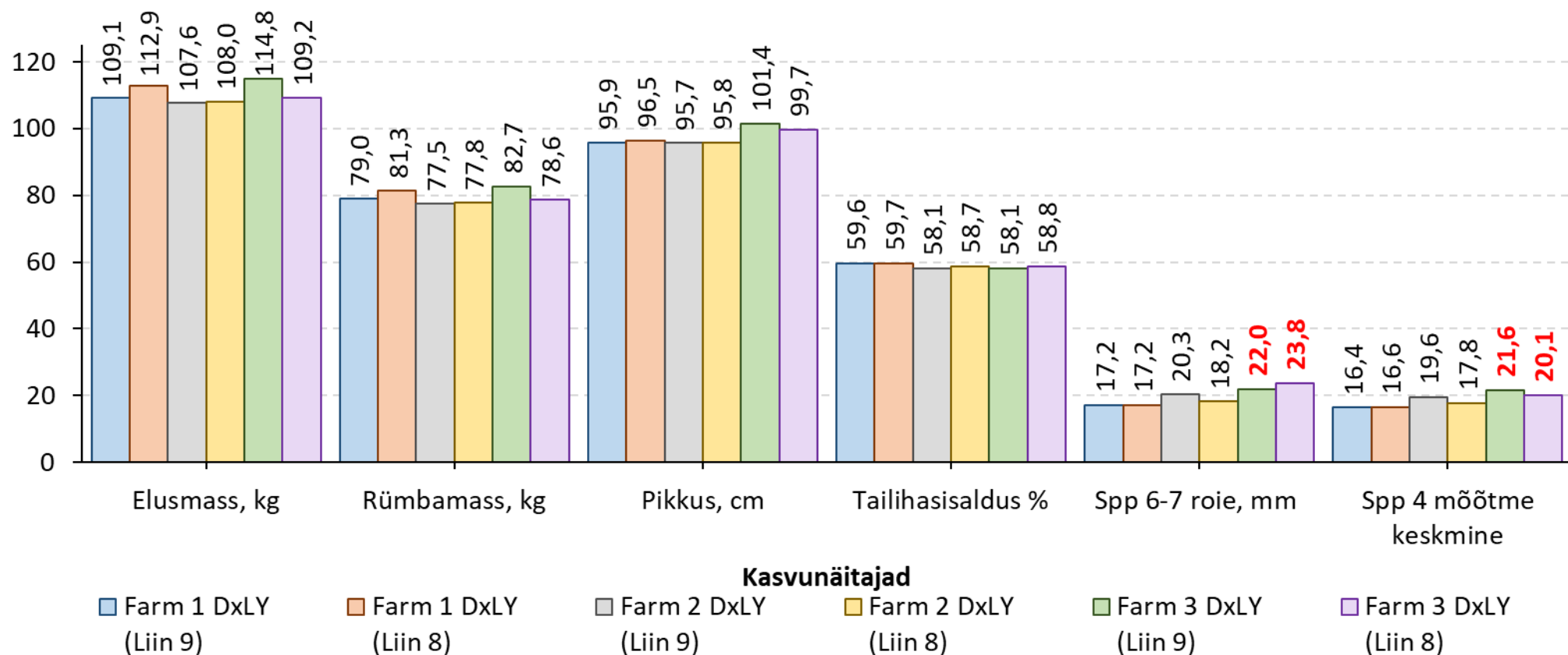
ETSAÜ KULDIJAAMA KULTIDE JÄRGLASTE RÜMPADE KVALITEEDINÄITAJAD RISTAMISKOMBINATSIOONITI

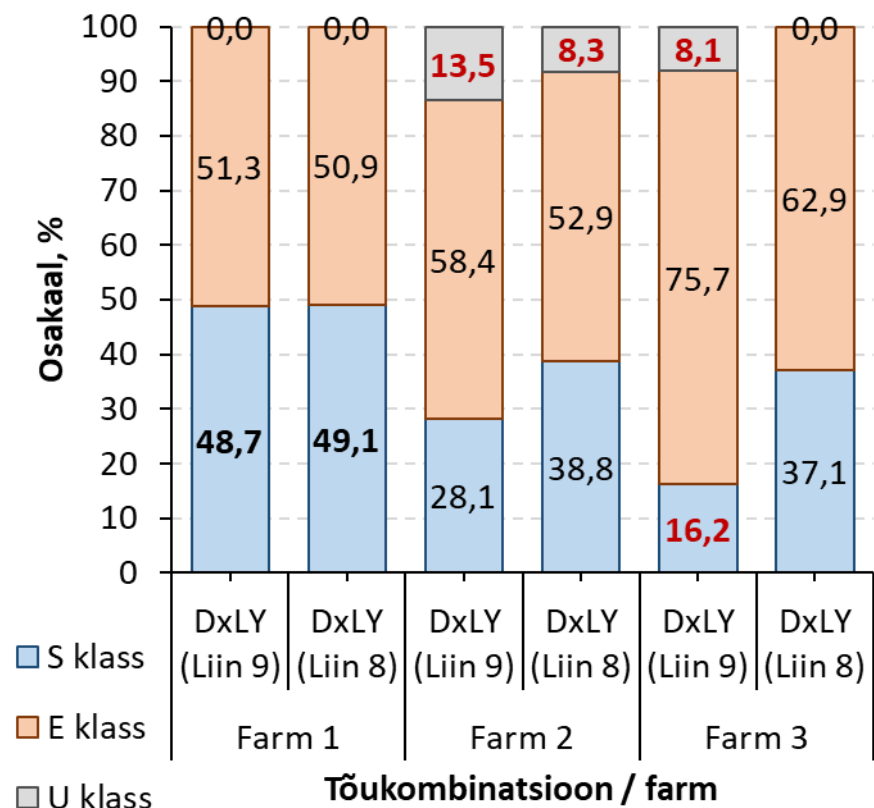
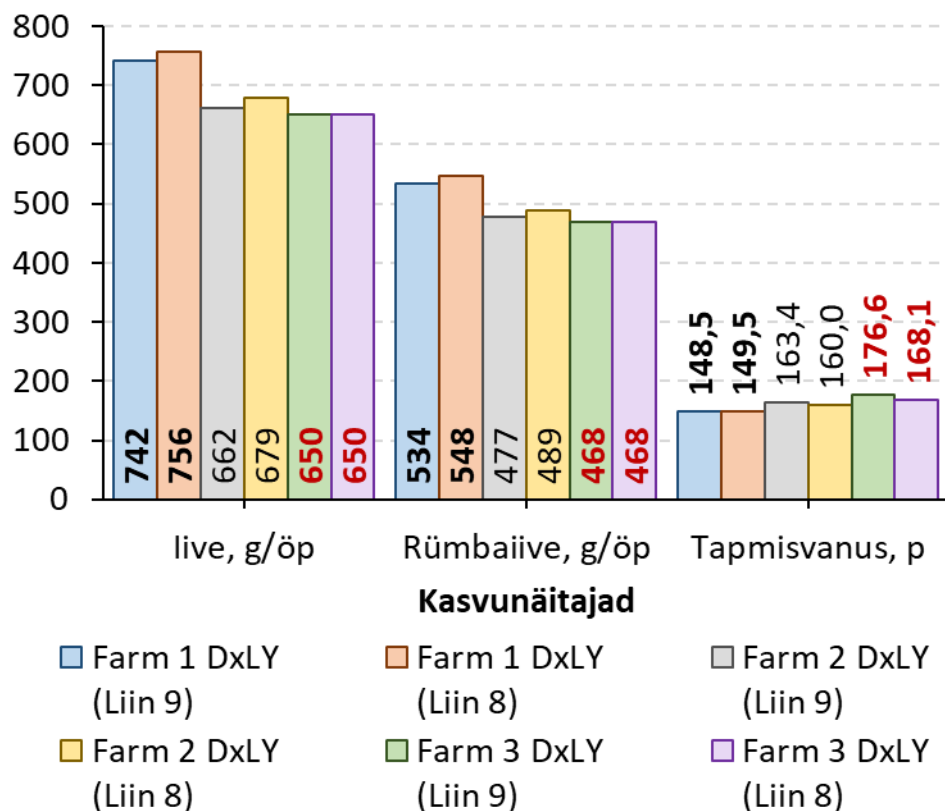
ETSAÜ KULDIJAAMA KULTIDE JÄRGLASTE RÜMPADE KVALITEEDINÄITAJAD RISTAMISKOMBINATSIOONITI

DJUROKI KULTIDE MÕJU JÄRGLASTE RÜMPADE KVALITEEDINÄITAJATELE FARMITI

DJUROKI KULTIDE MÕJU JÄRGLASTE RÜMPADE KVALITEEDINÄITAJATELE FARMITI

KOKKUVÕTE

- Pärast 2022. aastat on S-klassi osakaal langenud ja E-klassi osakaal suurenenud.
- Lihatööstuste lõikes on SEUROP-jaotus erinev, eriti paistab silma LT3 madalam S-klass.
- Farmide ja ristamiskombinatsioonide vaheline erinevus on suur ja süsteemne.
- Varasem realiseerimine ja suurem kasvukiirus annavad õhema seljapeki ja suurema S-klassi osakaalu.
- Geneetika loob eeldused, kuid lõpptulemuse määrab realiseerimisaja ja nuuma juhtimine.